

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

LAUSUNTO

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta
00102 Eduskunta

Viite Kuulemistilaisuus 22.11.2012

Tehy ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista sekä laiksi terveydenhuoltolain 20 §:n kumoamisesta

Tehy ry:n 8.6.2012 antama lausunto luonnoksesta laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista sisältää Tehyn tärkeinä pitämät näkökannat joiden lisäksi Tehy ry ehdottaa lakiehdotukseen seuraavaa.

Hallituksen esityksen mahdollistamat uudenlaiset toimintatavat ja käytännöt edellyttävät moniammatillista osaamista ja moniammatillista työskentelytapaa ja työskentelytapojen muutosta. Tällöin johtamisosaaminen korostuu entisestään palvelutuotannon järjestämisessä. Tulevaisuudessakin hoitotyön merkitys tulee olemaan suuri ja siksi hoitotyön johdon asema ja mahdollisuus vastata hoitotyöstä ja toiminnan kehittämisestä tulee turvata.

Lain tavoitteiden saavuttamiseksi tulee osoittaa riittävästi voimavaroja tehtävien asianmukaiseen ja oikea-aikaiseen suorittamiseen.

2 luku Kunnan yleiset velvollisuudet

Tehy ry pitää hyvänä yhteistyön (4§) korostamista ja moniammatillisen toiminnan vahvistamista ja sen liittämistä kunnan strategiaan suunnitelmiin ja kaikkien toimialojen velvollisuuksiin.

Tehy ry pitää hyvänä sitä, että lakiesitys velvoittaa kuntaa hankkimaan käyttöönsä asiantuntemusta laajasti eri osaamisalueilta. Asiantuntemusta tulee lain perusteluiden mukaisesti voida vahvistaa täydennyskoulutuksella ja hankkia kuntien välisenä yhteistyönä.

Tehy ry pitää hyvänä sitä, että laki parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujensa sisältöön ja toteuttamistapaan. Erillinen iäkkäitä koskeva laki ei kuitenkaan saa vaikuttaa tai muodostua esteeksi muiden lakien mukaisten palveluiden käytölle.

3 luku Iäkkään henkilön palvelutarpeiden selvittäminen ja niihin vastaaminen

Muun palvelutarpeen ennaltaehkäisemiseksi (13§) on kiinnitettävä huomiota erityisesti kuntoutumista edistäviin palveluihin kaikissa palvelumuodoissa.

Tehy ry:n mielestä on erittäin tärkeää että laissa käytettävät käsitteet ovat hoito ja huolenpito. Palvelutarpeen ja toteuttamistavan arvioinnin tulee aina perustua yksilön palvelutarpeeseen. Tehy ry on edelleen sitä mieltä, että eri vaihtoehtojen tasapuolinen käsittely edellyttää lakiesityksen 14§ tekstin muutosta: *”Pitkäaikainen hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa laitoshoidona vain, kun siihen on lääketieteelliset perusteet tai jos se on iäkkään henkilön arvokkaan elämän ja turvallisen hoidon kannalta perusteltua.”* Kannatettavaa on se, että iäkkäille puolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Hoitojärjestelyjen pysyvyys on osa laadukasta hoitoa.

Vastuutyöntekijän ammatillinen kelpoisuus on kirjattu lakiehdotukseen. **Tehy ry** pitää tärkeänä sitä, että vastuutyöntekijällä on tarkoituksenmukainen sosiaali- tai terveydenhuollon ammatillinen koulutus ja osaaminen oikeassa suhteessa asiakkaan palvelutarpeisiin.

4 luku Palvelujen laadun varmistaminen

Tehy ry pitää hyvänä sitä, että lakiesityksessä käytettävät käsitteet ovat hoito ja huolenpito.

Tehy ry pitää erittäin tärkeänä sitä, että henkilöstön määrän, asiantuntemuksen ja tehtävärakenteen (20§) tulee vastata iäkkäiden asiakkaiden lukumäärää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta. Kaikilla välittömään potilas-/asiakastyöhön osallistuvilla on oltava sosiaali- /terveydenhuollon ammatillinen koulutus sekä perus-, jatko- ja /tai täydennyskoulutuksessa hankittua gerontologista asiantuntemusta. Sekä laatusuosituksessa että lain perusteluissa todetaan, että henkilöstömitoitukseen lasketaan vain välittömään asiakastyöhön osallistuva ammattihenkilöstö. **Tehyn ry:n** näkemyksen mukaan lähiesimiehet voidaan laskea mitoitukseen vain siltä osin, kun he osallistuvat asiakkaiden välittömään hoitotyöhön. Myöskään avustava työ ei ole hoitotyön ammattityötä eikä sitä siten voida laskea hoitotyön henkilöstömitoitukseen. Asiaa tulee selkiyttää lain perusteluissa.

Tehy ry:n näkemyksen mukaan lakiehdotuksen perusteluiden mukainen henkilöstön mitoituksen dynaamisuus on oleellinen osa johtamista, laadukasta hoitoa ja joustavaa toimintaa.

Tehy ry pitää hyvänä, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä henkilöstömitoitusta ja kelpoisuuksia.

Tehy ry pitää kannatettavana lakiluonnoksessa (21§) korostettua johtamisvastuuta ja –osaamista toimintayksikötasolla. Vanhustenhuollon toimintayksiköiden johtamisessa tulee tarkemmin määritellä toiminnan edellyttämä riittävä koulutuksellinen ja muu johtamisosaaminen.

Terveydenhuoltolain 20 §:n kumoaminen

Terveydenhuoltolain 20§ ja kyseessä olevan lakiehdotuksen 12§ eivät ole toteuttamisvastuun osalta samansisältöisiä. Lääkehoito, terveyden- ja sairaanhoito on turvattava koko väestölle kaikissa toiminnoissa terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimesta. Jos terveydenhuoltolain 20§ poistetaan saattaa iäkkään henkilön asianmukainen hoitoonohjaus vaarantua.

Helsingissä 21.11.2012

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja
Eva Siitonen
Asiamies
Tehy ry
eva.siitonen@tehy.fi